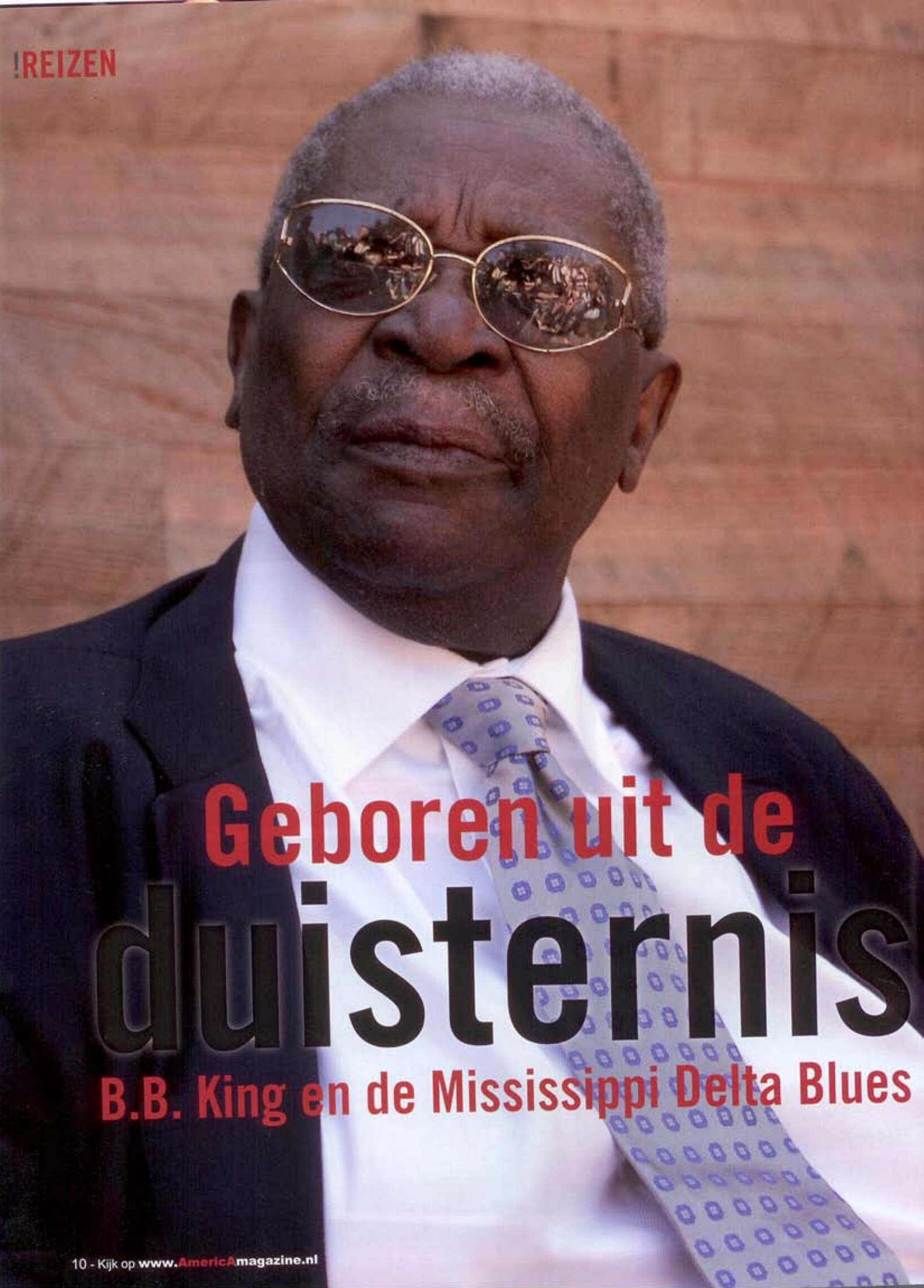

Geboren uit de duisternis

B.B. King en de Mississippi Delta Blues

10 - Kijk op www.AmericAmagazine.nl

Het Riverside Hotel in Clarksdale, waar naast bluesartiesten ook sterren als Sam Cooke voor een habbekrats konden slapen

De artiest als jongeman

Muddy Waters

Kinden brengen een hartroerend voorbeeld aan hun B.B. King

ON AIR

Willie Po' Monkey Seaberry

Terry Harmonica Blean in Po' Monkey's Lounge

Tallahatchie Flats is een verzameling shacks bij Greenwood, die je kunt huren voor dat authentieke bluesgevoel

er een gratis show voor de jeugd te geven. Een kleine twee uur geleden bedankten ze hem door met honderden tegelijk zijn nummer *King's Special* op de harmonica te spelen. Een hels kabal, maar in King's oren een hemels welkom.

Pannen van het dak

Het laat zich raden waarom B.B. King voor de blues koos; de blues koos hem eerst. Hij werd vlak voor de grote Depressie van 1929 geboren en groeide op toen de rassenscheiding in *The Old South* nog de normaalste zaak van de wereld was. Zijn jeugd bracht hij door op de velden rond Indianola, waar hij als plukker en chauffeur werkte. Daarnaast speelde hij op straat op zijn gitaar; eerst gospel op Church Street en als de avond viel een paar straten verder de blues. Stevast bracht het laatste meer geld op dan zijn dagoptredens. Al snel dook hij veelvuldig op in het *chillun' circuit*, een reeks bars en clubs in het Zuiden en Oosten waar zwarte muzikanten veilig konden optreden. Een Blues Trailplaque in Greenwood veilig konden optreden. Een Blues Trailplaque in Greenwood veilig konden optreden. Een Blues Trailplaque in Greenwood veilig konden optreden.

Merigold. Daar staat ergens Po' Monkey's Lounge, een golfplaten hut waar de gelijknamige eigenaar een van de laatste originele *jook joints* drijft. *Jook* komt uit het West-Afrikaans en betekent 'duivels', wat de lading goed dekt op het zwetiger hoogtepunt van een avondje blues bij Po'Monkey's. Terwijl de breed grijnzende eigenaar om het uur van kostuum verwisselt, spelen lokale legendes en talenten de pannen van het dak. Met een *forty* Bud in onze knuisten geklemd, zien we hoe de dansvloer verandert in een bezeten dansende mensenvaas.

Hier wordt overduidelijk dat de blues jou kiest, en niet andersom. Een ontembaar, onweerstaanbaar gevoel van overweldigende ellende en hoop tegelijk komt van alle kanten op je af. Dit is muziek die je een stukje van het leven leert te begrijpen, en te accepteren voor wat het is. Blues is niet alleen een uitlaatklep, maar ook een begin. Of zoals King zelf aangeeft: "Ik heb geleerd om van mensen te houden. Iedereen is in principe goed, maar sommigen doen slechte dingen. Als er maar iemand is naar wie ze luisteren, komt het vanzelf goed." Dat hij het eigenlijk over zichzelf heeft, lijkt hem volledig te ontgaan. ■

De blues wordt niet geschreven maar geboren. Net als de spiritual is deze muziek pure zelfverdediging, een tegenwicht tegen ellende en misère, die stem geeft aan wat er mis is in het leven. In Mississippi woont de blues al sinds het begin, geboren en getogen in de katoenvelden en zweterige *jook joints* aan de oevers van de rivierdelta. Naast Muddy Waters, Charley Patton en Robert Johnson wordt B.B. King tot de absolute grootmeesters van de Delta Blues gerekend. *AmericA* zocht hem op in zijn geboorteplaats Indianola, Mississippi waar hij onlangs zijn eigen museum opende.

TEKST MARTIN SCHÄFER FOTOGRAFIE MARTIN SCHÄFER & VISIT MISSISSIPPI

Mississippi is waar de blues werd geboren, in een pijnlijke bevalling die niet zonder slag of stoot verliep. In dit rijk van Koning Katoen heersten namelijk voor de meesten die hem dienden geen harmonie, maar pijn en onderdrukking. Vanaf het midden van de negentiende eeuw werkten de zwarte slaven van zonsop- tot zonsondergang zich hier op de velden van Mississippi de vingers en ruggen bloederig. Hun voorvaders werden zonder opgaaf van reden weggerukt uit Afrika, en gedwongen er hun cultuur achter te laten. Zonder *roots* of reputatie spekten ze nu dag in, dag uit de kas van de blanke boeren, met als enige vooruitzicht dat er geen vooruitzicht was. Uit die duisternis ontstond de Delta blues; rauw, klagend, en doortrokken van verontwaardiging. Begeleid door simpele instrumenten en gedragen door een verweerde stem trok hij ten strijde tegen het onrecht, door simpelweg te verhalen over de heersende misstanden. En werd hij, toen bleek dat de muziek overall aansloeg, tot uitweg uit dat miserabele bestaan.

Schamel ongemaakt

Tegenwoordig zijn er nog genoeg redenen om de blues te hebben. Vandaag is dat voor mij vooral de hitte, die er in combinatie met de luchtvochtigheid van de Mississippi Delta voor zorgt dat zich grote donkere zweetplekken op mijn shirt aftekenen. >

Boven: De kruising waar Robert Johnson volgens de legende zijn ziel aan de duivel verkocht Linksonder: De Ground Zero Blues Club in Clarksdale, waar acteur Morgan Freeman de scepter zwaait Rechts-onder: De Nederlander Theo Dasbach, die in Clarksdale een rock'n'roll- en bluesmuseum runt

Kijk op www.AmericAmagazine.nl - 11

'Het laat zich raden waarom B.B. King voor de blues koos; de blues koos hem eerst'

Een schamel ongemaakt vergeleken bij wat de katoenplukkers in hetzelfde weer moesten doorstaan, maar toch: Geef me een gitaar en ik zing zo een lied over het gebrek aan schaduw en jammerlijk falende deodorant. We staan met een tiental mensen te kijken hoe een senator en een afgevaardigde van Mississippi een plaque onthullen, die deel uitmaakt van de zogenaamde Mississippi Blues Trail. Onder een witte partytent rechts lonken koud fris en bier terwijl links van ons een uitgestrekt katoenveld ligt te rijpen onder een strakblauwe hemel. Een groep gedetineerden in oranje overall werkt verderop zwoegend aan de weg, onder toezien van de lokale politie. Als het doek valt, verschijnt een tekst in gouden letters dat op deze plek in Berclair vroeger het geboortehuis van B.B. King stond, waar hij met zijn ouders Albert en Nora Ellen woonde tot ze verhuisden naar het nabijgelegen plaatsje Indianola. Als wij straks weg zijn, en de gevangenen weer veilig achter de tralies zitten, is de *marker* de enige getuige van het historisch belang van deze plek. En zo is het goed.

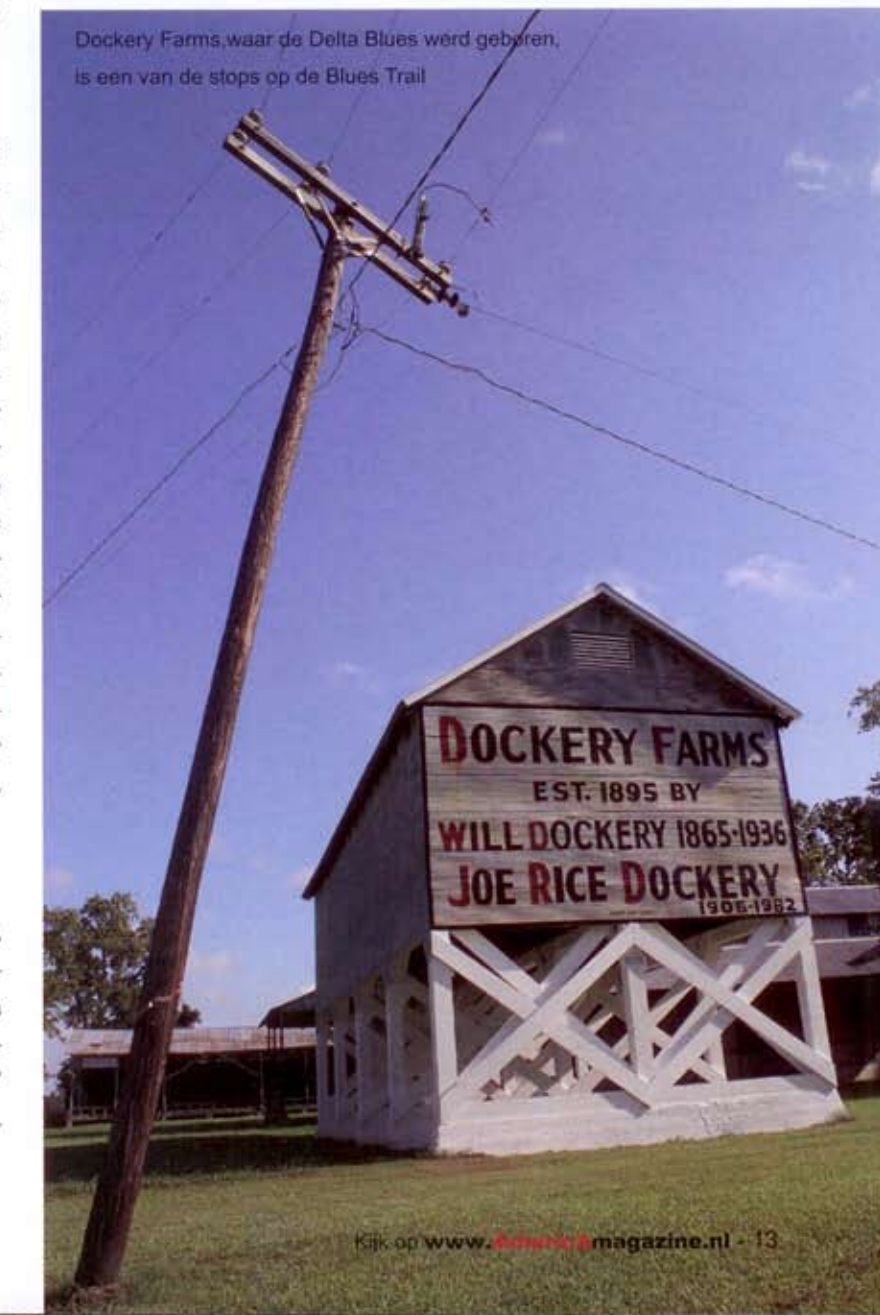
Donderslag

De septemberbitter valt in het niet bij de temperaturen van juli en augustus, naar schijnt. Die maanden worden het *lay-by season* genoemd, waarin de katoen niets anders nodig had dan zon en rust en de werkers op adem kwamen voor de koortsachtige pluk in september, die zich als donderslag bij heldere hemel aankondigde. Wij komen op adem voor een heel andere donderslag, die in het rustige gat Indianola voor heel wat opschudding zal zorgen. De staat verwacht dat het plaatsje door het nieuwe B.B. King Museum & Delta Interpretive Center jaarlijks zo'n honderdduizend bezoekers kan verwelkomen. Te danken aan haar meest beroemde zoon, *Riley Beale Street Blues Boy* King, die hier in de plaatselijke katoenmolen werkte voor hij in de jaren veertig met zijn gitaar naar Memphis trok om er met de blues de kost te verdienen. Zijn oude werkplek is omgeturnd in een eerbetoon aan de meester zelf, tot de nok toe gevuld met unieke memorabilia die hij belangeloos ter beschikking stelde. Naar mijn weten, is B.B. King de enige artiest ter wereld die in levenden lijve zijn eigen museum mag openen, en dat is precies wat hij vandaag komt doen.

Hemels welkom

"Zo stel ik me de hemel voor. Want als het daar zo is als hier, ben ik klaar om morgen te gaan," verzucht de 83-jarige grootmeester. Om hem heen zijn de hoogste- en dieptepunten van zijn leven mooi uitgelicht en voorzien van tekst en uitleg verzameld. Uiteraard staan er verscheidene glimmende 'Lucilles' – zoals King zijn Gibsongitaren allemaal noemt – te pronken.

"Eindelijk kunnen mensen Lucille nu zelf vasthouden. Wat veel mannen toch willen," grijnst hij. Zijn collega's en invloeden hebben er ook een plek gekregen. Op voorwaarde dat de organisatie ook andere bluesgrootheden dan hemzelf naar voren zou schuiven, ging King akkoord met een 14,2 miljoen dollar kostend museum dat zijn naam zou dragen. Zelf is hij de vleesgeworden bescheidenheid en voelt hij zich eerder tweederangs, vergeleken met de rest van de geleerde wereld. Bonnie Raitt zei ooit dat ze nog nooit iemand met zo'n talent had gekend die zich zo onbewust was van zijn eigen pracht. Hij leerde het leven in de jaren veertig en vijftig op straat en de planken, waar in plaats van diploma's alleen littekens en een ruggengraat werden uitgedeeld. Beide hebben ervoor gezorgd dat King zo uitgroei tot levende legende, die ondanks zijn status en leeftijd nog altijd elk jaar terugkeert naar Indianola om >

Dockery Farms, waar de Delta Blues werd geboren, is een van de stops op de Blues Trail

Kijk op www.AmericAmagazine.nl - 13

Super Chikan lacht zijn tanden bloot

Handgemaakte bluesgitaar van levende legende Super Chikan (www.superchikan.com/)

PRAKTISCHE INFORMATIE MISSISSIPPI BLUES

Ligging & bereikbaarheid

Het B.B. King Museum & Delta Interpretive Center bevindt zich in Indianola, Mississippi, op drie uur rijden van de internationale vlieghaven van Memphis, Tennessee. Het museum is dagelijks geopend, de toegang kost tien dollar. Meer info: www.bbkingmuseum.org

Mississippi Blues Trail

Meer dan 120 plaquettes markeren de meest bijzondere bluesplekken van de staat, waar legendes stierven, sterren werden geboren of nummers voor het eerst ten gehore werden gebracht. Langs de route vind je onder meer namen als Robert Johnson, Honeyboy Edwards, Bessie Smith en Charley Patton, de vader van de Delta blues. Ga voor meer informatie en een razend handige routekaart naar www.msbluestrail.org

Meer blues

Naast het B.B. King Museum zijn er talloze andere musea die de blues tentoontstellen. Het Delta Blues Museum (www.deltabluesmuseum.org) in Clarksdale is een liefdevol eerbetoon dat absoluut de moeite waard is. Aan het einde van de straat vind je bovendien Morgan Freeman's bluesclub Ground Zero (www.groundzerobluesclub.com), en het bijbehorende restaurant Madidi (www.madidires.com). Het Highway 61 Blues Museum (www.highway61blues.com) staat in Leland, Mississippi en herbergt onder meer een indrukwekkende collectie oude foto's die je gezien moet hebben. Sla dan ook de plaque niet over die in Tunica (www.tunicamiss.com) het begin van Highway 61 markeert – de snelweg van New Orleans naar Wyoming, Minnesota, beter bekend als de Blues Highway. Tenslotte verdient het Rock 'n' Roll & Blues Heritage

Museum (www.rockmuseum.biz) in Clarksdale een eervolle vermelding, aangezien het wordt gerund door de enthousiaste Nederlander Theo Dasbach.

Live blues: hier moet je geweest zijn

Alle musea en gedenktekens daargelaten, is er geen beter blueses dan een live les. Enkele suggesties voor de beste bluesmuziek (en het lekkerste eten) van de staat zijn: The Senators Place, 233 North Street, Cleveland, MS, tel: +1 662 846 74 34 Hopson Plantation, Hopson-Pixley Road, Clarksdale, MS, tel: +1 662 624 57 56, www.hopsonplantation.com Lusco's, 722 Carrollton Avenue, Greenwood, MS, +1 601 453 53 65 Po' Monkey's Lounge, www.southernspaces.org/contents/2006/brown/1a.htm